

FRANCISCI OUDENDORPII
CARMEN ELEGIACUM

De
Veris . Adventu,

Publice dictum

HARLEMI A. D. XI Kalendas Majas: MDCCXXXIV.

H A R L E M I,

Typis P. VAN ASSENDELFT & Heredis VAN KESSEL.

(3)

ELEGIA

De

VERIS ADVENTU.

Quis mea succendit necopini pectora fervor?
Inpetus in carmen quis jubet ire novus?
Fert cantare animus recidivi gaudia Veris,
Terrarumque sinu qui redit almus honor.
Fallor? an Aönides, Parnasi monte relicto,
Dum properant Florae cingere suave latus;
Ac, miranda Deis, Harlemla visere Tempe,
Et prata innumero picta colore volunt;
Hoc mihi jam veteris memores dent pignus alumni,
Dignenturque meam numina adire domum?
Non fallor. Reficit divini me aura favoris.
Piërium ducit Delius ipse chorum.
Salvete, ô Musae! salve mihi prosper Apollo!
Devolvo ad vestros corpora prona pedes.
Harlemii ruris decus adspirate canenti,
Quosque agri ornatus terra soluta parit.

A 2

Tu

Tu quoque, Flora, tuas celebranti carmine dotes,
 Pande mihi laxos, Diva venusta, sinus.
 Nec minus alma fave, Cythereia, mater Amorum.
 Te, mensesque tuos, et tua regna canam.
 Annuerunt: sensi: vires in carmina praestant.
 Contacto facilis versus ab ore fluit.

TRistis hiems, Boreaeque furor cessere minacis;
 Nec rigida urenti sub nive terra latet.
 Jam placidi rediere dies; jam mitia flabra,
 Aëris & spirat, sole calente, tepor.
 Ruricola ad solitum, linquens ignemque, casamque,
 Spe reditus certa quisque revertit opus.
 Jamque ales peregrina, novi praenuncia veris,
 Et fausto crepitans omine, tecta petit.
 Jam calet omne pecus, volucresque sub arbore multa
 Venturam in prolem molle cubile parant.
 Muta novos piscis stimulos, ac rana coaxans
 Sentit, & ex ima colla palude levat.
 Arboribus crescunt frondes, cum floribus herbae
 Crescunt, sequeudo palmite gemma movet.
 Vimineaque domo, qua frigore clausa refedit,
 Prodit apes, plantis flavaque mella legit.

Eia.

Eia age! sperne focum: pingui satis oblita fumo,
 Mens hebet: atque ultra limina tende gradum.
 Taedia teque urbis capiant: nunc moenibus exi;
 Rura pete: En! ridens, adspice, verrat humus.
 Sic mihi dicebam; novus ut per languida coepit,
 Et constricta gelu, repere membra calor.
 Nec mora: Sepositis in tempora pauca libellis,
 Per subjecta urbi prata, viasque vagor.
 Hic oculos ad se vertunt renovata vireta,
 Quae crebra inriguo fossa liquore secat.
 Et modo lascivas juvenili in gramine, olentis
 Pertaeſas stabuli, rudere cerno boves;
 Vel niveam saltare gregem, aut pendere quietae
 Lactentes agnos matris ab uberibus.
 Dulcis & argutae me vox oblectat alaudae;
 Dum canit, & pennis aetheris alta petit.
 Et modo me, liquidis quum plumasabluit undis,
 Se totum inmergens, exhilaravit olor.
 Lumina vel celeri praeſtringit hirundo volatu,
 Promittens teneris verna ferena sonis.
 Nunc oculos campo late permitto patenti,
 Quo spatia in visus liberiora sinunt:
 Donec arenosis defessi in collibus haerent;
 Rara ubi prae sicco pullulat herba solo;

Perpetuique jugi conduntur litora dorso,
 Quis brevis horrifoni frangitur unda maris.
 Stratave per nitidos spectantem linthea campos,
 Me recreas, viridi candide mixte color.
 At, guttae quoties hautae sparguntur in illa,
 Et purae inserto sole vibrantur aquae,
 Picturas cerno, quales Thaumantias arcu
 Roscida per coeli nubila virgo refert.
 Parte alia procul adspicio fluitantia vela,
 Qua Sparni pronos excipit Yä sinus.
 Mox oculos, auresque trahit spatiantis arator,
 Proscindens densam vomere curvus humum:
 Et, male rauca licet fundat modulamina linguae,
 Delector laeti simplicitate viri.
 Ac vixdum passus aliquot progressus, agrorum
 Semota tenues audio parte sonos.
 Ecce! puella sedens herbofo in cespite, vaccam,
 De nimio questam pondere, lacte levat:
 Dumque alternatim ducens grvida ubera siccant,
 Festivum tremulo torquet ab ore melos.
 Sic ruris contenta bonis, animique sereni
 Laetitiam expromens utile munus agit.
 Pressa urnas cervice gerens mox altera plenas,
 Obvia, lac Herulûm vendat ut urbe, venit.

Pin.

Pingua vel cogat, dextra subigente, butyra,
 Quae merito privas patria jactat opes.
 Ter quater ô felix mea patria! degere tuto
 Qua licet, & veris gaudia iusta capi.
 Rustica securo qua currit tramite vita,
 Et tranquilla aevi stamina civis obit.
 Qua fecunda suis segetes dant arva colonis,
 Ac possessori fert sua dona pecus.
 Quaque benigna fluit de laxo copia cornu,
 Molliter & largae secula pacis eunt.
 Ah! modo rite Dei perpendat munera tanta,
 Et dignas grates terra Batava ferat.
 Coelestem ô utinam servet pietate favorem!
 Nec luxu, & vario crimine perdat opem.
 Jam bella exagitant vicinas effera gentes,
 Horrendaque tubae classica voce tonant.
 Arma ruens populis Mavors scelerata ministrat:
 Cum colubris atras quassat Enyo faces.
 Non ibi verlaetum; nec alunt viridaria flores.
 Vix oritur vastis fertile gramen agris.
 Pellitur e patrio mulcatus rusticus arvo,
 Conjuge cum-moesta pignora cara trahens.
 Quaerit oves pastor; vites sternuntur, & horti;
 Ac populat cultum barbara turba solum.

Flam-

Flamma vorat silvas: equitis terit ungula fruges;
 Et passim humano sanguine sordet humus.
 O miseras gentes! quid vestrum insania regum,
 Quid non sceptrorum dira libido ciet?
 Istorum arbitrio delendas traditis urbes;
 Inque vicem vester diruit arva furor.
 Vos, sese propter, Domini cecidisse parentē,
 Atque irae censent corpora serva suae.
 Nec secus, ac pecudes maestantis colla securi
 Praebent, inmeritae vos datis ora neci.
 Quid lucri, Germane, feres? quae commoda, Gal-
 Itale, qui fructus utilitasve manent? (le?
 Austriacus voti compos si fiat, & heres
 Saxo Polonorum sceptrum paterna gerat;
 Borboniive focer repetitos servet honores,
 Civibus & civis det rata jura suis.
 Quo feror, ast? Pacis quo me rapit ardor amantem?
 Si juvet hoc; isti bella cruenta colant.
 Nos modo, nos placitae praecerpere dona quietis,
 Lautitiisque suis Pax finat alma frui.
 Provida laudemus Patrum consulta piorum,
 Per quos a Batavis finibus arma procul.
 Interea coeptam pergo detexere telam:
 Materies superat versibus ampla meis.

Capri-

Capripedis nemorosa dei seu regna celebrem ;
 Nectere seu Florae ferta decora velim.
 Plurimus hinc nam veris honos: hinc gratia summa:
 Hinc princeps anni tempora pulchra tenet.
 Hinc mihi deliciae manant, hinc gaudia mille.
 Sed ruri Harlemio maxima fama redit.
 Suavibus hinc sudat Sparnanus odoribus aër,
 Quales non redolent cinnama, Nile, tua.
 Qualibus haud Indae fragrat telluris amomum,
 Nec thura, aut silvis balsama nata Syris.
 Non auram Nardus talem diffundit Eoa,
 Qualis permixtis floribus halat odor.
 Vix porta egressi nuper seriebat hiantes
 Ambrosius nares spiritus ille meas.
 Protinus intendi ulterius, cupidusque petivi,
 Censebam adflatus unde venire, locum.
 Protinus accessi, didicique, ab utraque viarum
 Hortorum faciles parte patere fores. (tus,
 Utque pedem intuleram, nares circum undique mul-
 Nec, quam dulce, queo dicere, complet odor.
 At, florum quantus numerus, quantusque colorum
 Fulserit ante oculos inde vel inde meos,
 Musarum haud fuerit linguis memorare potestas.
 Par stellis latam copia texit humum.

B

Aëris

Aëris hic color est , procul omni nube remota :
 Caeruleus glaucas hic imitatur aquas.
 Auroram hic simulat , lauto velatur amictu
 Quum dea , & humentes curribus aptatequos.
 Coccineus rubet hic ; micat illic luteus ardor :
 Hic niveus , cygno candidiorque color.
 Haec fulvae similis cerae est , haec aemula pruno ;
 Haec coma de viridi germine fusca nitet.
 Hic aurum vibrat radios ; hic purpura flagrat.
 Floribus at cunctis lucida gemma sedet.
 Non ita sceptriferi splendet diadema tyranni ;
 Regia nec tantus corpora vestit honor :
 Majestate suos quanta Flora induit artus ,
 Mane sinus tepido quum resoluta viro est.
 Nomina nunc vellem florum , & memorare figuras.
 Excedit vires copia magna meas.
 Innumerus genus est ; sunt nomina mille ; perennet
 Seu planta , aut vireat semine nata sui :
 Seu surgat bulbo , aut habeat radicibus ortum ;
 In virgam adscendat ; seu modo serpat humi :
 Seu sit crispa comas ; calicem seu porrigat herba ;
 Stet foliis longis , sive rotunda gerat.
 Quis vos , Auricolae ? quis te , Ranuncule , possit
 Dicere ? Tam varii forma decoris adest.

Ver-

Versicolor, florum, ah! quondam regina, Tulipa,
 Quis valeat species enumerare tuas?
 Te, Croce, fecit amor rutilum cum Smilace florem:
 Nunc quoque puniceo pallor in ore sedet.
 Quid Violam, aut Attim referam, Ventove caducum,
 Vulnere qui crevit, pulcher Adoni, tuo?
 Non te, Cephiso; possum, prognate, filere.
 Infelix, nimium quod tibi notus eras!
 Nunc, Narcisse, tuum ob factum, spretasque puel-
 E juvene exigui nomina floris habes. (las
 Tuque etiam laudanda mihi suavissima, Divae,
 Quae, Rosa, Acidaliae tincta cruore rubes.
 Nec meminisse nefas candentis Lilia formae,
 Plebis odoriferae, Lilia, grande decus.
 Per Clariam tamen ante alios celebrandus es artem,
 Hortorum electis stans, Hyacinthe, locis.
 Sive Therapnaeo stirpem de sanguine ducas,
 Siye, alio cretus semine, nomen idem.
 Credere fas prius est. Olim te Phoebus amavit:
 At tibi nunc Chloris florea regna dedit.
 Nunc faciem insignis candes; nunc caerulea coeli
 Adstimulas; roseo nunc nitet ore color.
 Purpureave gena calices distendens obuncos,
 Et suavi duplices unguis odore comas.

Europae gentes nunc te venerantur, & omnis
 Primorum nutrit cura opulenta virum.
 Jamque tuos magno censu non prodiga bulbos
 Plebs emit, et tota paucula grana domo.
 Jam Regum titulos geris, atque augusta Deorum
 Nomina; jam coeli laus tua ad astra volat.
 Turba tibi festos agitant, Hyacinthia, ludos.
 Exspectes: parvo tempore numen eris.
 Exspectare nequis. heu! flos tabescit, et aurae,
 Vel pluviae impulsu gloria tota fluit.
 Hi casus, Hyacinthe, docent bene noscere, quid sis;
 Nec nimis adtollas ora superba, monent.
 Hi faciunt, metuam, longe ut tibi maxima durent
 Regna, nec e celso dejiciare throno:
 Emtoresque tuos, miratoresque pudendis
 Prostituas, gazae spe pereunte, jocos.
 Auricolae exemplo tibi sint; sit celsa Tulipa:
 Ante pari cultu quos vixisse, liquet.
 Nunc sine honore jacent, ferme & sine nomine flores.
 Id cito proveniat ne tibi, caute time.
 Id tamen eveniet; nisi si me ludit Apollo.
 Quam vellem, vates inritus ire tibi!
 Ver, Hyacinthe tui, cernes, pulcherrime bulbi
 Quo vix cultores unus & alter erunt.

Quo,

Quo, te ventosi qui captus imagine luci
 Nunc amat, & manuum textor omittit opus,
 Elapsus votis tibi diras ingeret omnes,
 Ac telam repetet triftis egensque fuam.
 Jam valeas. Alio veris me blanda voluptas
 Devocat, & vifus elicit ufque meos.
 Exhibet, en! laeto tibi fe, Pomona, paratu,
 Fructiferasque ornat candida Flora comas:
 Nec fragilis formae specie te pascit inani.
 Naturae spondet fertilioris opes:
 Proventusque boni cupidis spem praebebat alumnis,
 Et fore, ut autumnio mitia poma legant:
 Dulcibus aut cerasi succis humectet, ab aestu
 Adstrictam arenti, femina virque gulam;
 Armeniifve fitim levet, aut e Perfide malis.
 O! mihi dent flores hoc, bona Diva, tui.
 Sic femper regnes formosi menfibus anni;
 Sic redeas aucto femper honore, precor.
 Nunc magis ampla placent. Tentant me numina filvae:
 Silvicolis tibi fas cedere, Chlorig, Deis.
 Nunc nemus Harlemium, curarum liber, oberro;
 Et denfos saltus; tesquave opaca fequor.
 Hic, ubi trina Charis ludunt, celeresque Napaeae;
 Crinibus & pallis frondea ferta ligant.

Hic, ubi Pan choreas agit, Faunisque bicornes,
 Atque hirsutorum turba proterva deum.
 Quam volupe est, tenerum redivivo e stipite germen,
 Et folia ut cortex, cernere, fissus agat;
 Foetave ut instanti mox partu gemma tumescat,
 Aut utero frondes edat aperta novas!
 Quam spectare lubet viridantes arbore ramos,
 Antiquaque recens stirpe redisse decus!
 Ver etenim solito citius celeravit honorem.
 Explicat intonsam jam nemus omne comam.
 Alnus habet frondes; frondes habet esculus ingens,
 Ac patulae fago, surcule creber, ines.
 Ulmus summa viret, lenta & se fraxinus auget.
 Jam tegat Herculeum populus alba caput.
 Jam deus Arcas habet, renovet qua tempora, pinum.
 Et folia extrudit arbor amata Jovi.
 O dulces silvae, sacrique silentia luci!
 Vos amo; vos praeter nunc loca nulla placent.
 Vos peto, quum thalamis Tithoni Aurora relictis,
 Astra fugans, croceo praevehit axe jubar.
 Vos peto, terrarum, quoties Sol, orbe remenso,
 Laetus anhelantes in mare mergit equos.
 Inque dies ditasse nova vos prole vireta,
 Et tenebras sensim multiplicare, juvat.

Sae-

Saepius ordinibus tiliarum subter amenis,
 Grata ubi de spissis decidit umbra comis,
 Et quadruplex series longe porrecta superbit,
 Ambulo, per latas & lubet ire vias.
 Saepe, per anfractus dubios, hilaresque recursus
 Errorem ut relegam, tu, Labyrinthe, facis.
 Hic varios flexus mirans, variosque recessus,
 Artis Cecropiae tecta videre reor.
 Idalia plus valle Venus loca diligit ista:
 Hinc, sua si defint, tela Cupido legit.
 Devia vere novo lustrant haec compita amantes;
 Itque frequens cupido juncta puella viro.
 Saepe tacens querulos hic audiit arbor amores,
 Et caeso inscriptos cortice multa tenet.
 Levibus hic buxis commendat nomina pubes,
 Costeri exemplum subsequiturque sui.
 Tali animum lusu recreans Laurentius istis
 Reperit archetypos, praelaque mira locis.
 Me saepe aëriae sub tegmine ponere quercus,
 Vernanti fultum cespitem, membra juvat.
 Hinc vitrei tractus prospecto, Sparne, liquoris,
 Naiadumque choros, quos Galatea praeit.
 Et modo contemplor, naves volitare secundis,
 Et modo, ab adversis flatibus ire parum.

Unda-

Undarum hinc lenes strepitus, Zephyrique susurros
 Adrecta tremulos combibere aure, libet.
 Hic soleo tenuis leve perdere carmen avenae:
 Mollibus hic ludit nostra Thalia modis.
 Hic crebras, quas nunc virgulta recentia ramis
 Abscondunt, volucres audio dulce queri:
 Meque mihi eripiunt divina voce loquaces,
 Et terra ex humili pectus ad alta trahunt.
 Luscinia ante omnes mulcet me parvula; magnos
 Tollere at intento gutture gnara sonos:
 Quum centum argutae miscens discrimina linguae,
 Mellifluo resonum per nemus ore canit;
 Urque petant villas, quis cingitur undique silva,
 Amstelia excitos adlicit urbe viros.
 Perge diu varias, Philomela, effingere voces.
 Lassa mea e longo carmine Musa filet.

